

สรุปการดำเนินงานสำคัญของ IESBA ในช่วงครึ่งปีหลัง 2568

(กรกฎาคม – ธันวาคม 2568)

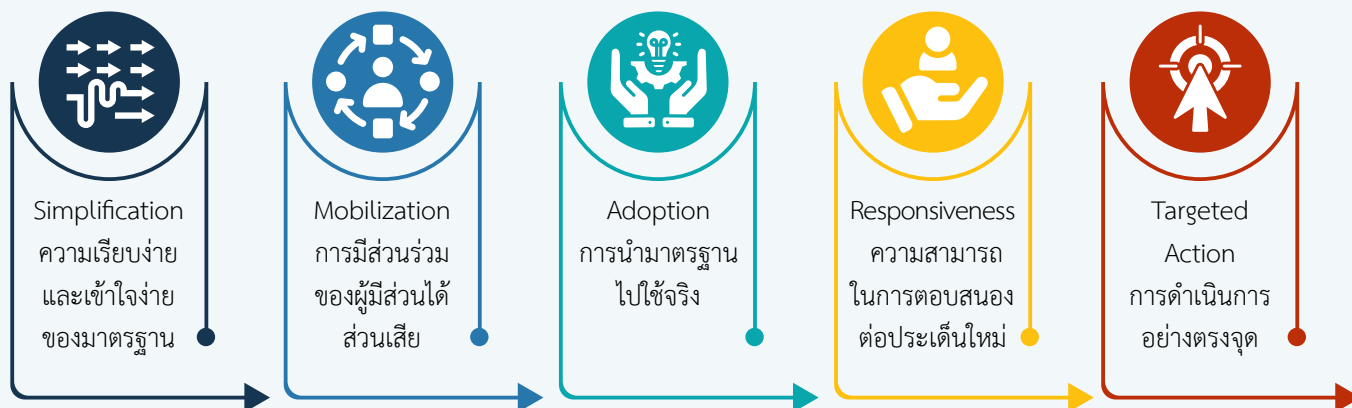
ทิศทางใหม่ของมาตรฐานจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีท่ามกลางกระแสโลกที่เปลี่ยนแปลง

ในช่วงครึ่งปีหลังของปี 2568 คณะกรรมการมาตรฐานจรรยาบรรณระหว่างประเทศสำหรับนักบัญชี (International Ethics Standards Board for Accountants: IESBA) ได้ดำเนินงานอย่างเข้มข้นเพื่อปรับทิศทางการกำหนดมาตรฐานจรรยาบรรณให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งในด้านเทคโนโลยี ความยั่งยืน โครงสร้างธุรกิจ และบทบาทของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี บทความนี้ได้สรุปประเด็นสำคัญที่นักบัญชีไทยควรติดตามอย่างใกล้ชิด

01

การปรับทิศทางกลยุทธ์และแผนงานของ IESBA

IESBA ได้เริ่มนำ SMART Framework มาใช้เป็นกรอบกลยุทธ์หลักในการดำเนินงาน โดยมุ่งเน้น

ในส่วนของแผนงานระยะยาว IESBA ร่วมกับ IAASB ได้อนุมัติให้จัดทำแบบสำรวจผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมกัน (Joint Stakeholder Survey) เพื่อรวบรวมมุมมองเกี่ยวกับแนวโน้มสำคัญ เช่น การเปลี่ยนผ่านสู่ดิจิทัลและความยั่งยืน เพื่อนำไปใช้ประกอบการจัดทำแผนกลยุทธ์ช่วงปี 2571–2574 โดยจะเริ่มเปิดรับฟังความคิดเห็นในเดือนมกราคม 2569

นอกจากนี้ IESBA ยังตัดสินใจชะลอการออกมาตรฐานใหม่บางโครงการ เพื่อให้ความสำคัญกับการสนับสนุนการนำประมวลจรรยาบรรณที่ประกาศใช้แล้วไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสะท้อนถึงการให้ความสำคัญกับ “คุณภาพของการนำไปใช้” มากกว่าปริมาณของมาตรฐานใหม่

02

วัฒนธรรมและธรรมาภิบาลของสำนักงานบัญชี (Firm Culture & Governance: FCG)

ประเด็นวัฒนธรรมและธรรมาภิบาลของสำนักงานบัญชีได้รับความสนใจเป็นพิเศษ โดย IESBA ได้ให้การยอมรับชุดเอกสาร “IESBA Viewpoints” ซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญ 8 ประการ อาทิ ผู้นำที่ยึดมั่นในจริยธรรม ระบบธรรมาภิบาลที่เข้มแข็ง และความโปร่งใส เอกสารชุดนี้ จะถูกใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารและรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในช่วงครึ่งแรกของปี 2569

เพื่อช่วยให้การนำไปใช้ในทางปฏิบัติมีความชัดเจน IESBA ยังได้จัดทำเอกสารอธิบายความเชื่อมโยงและความแตกต่างระหว่างแนวคิด FCG กับมาตรฐาน ISQM 1 ของ IAASB เพื่อให้สำนักงานบัญชีสามารถบูรณาการการบริหารคุณภาพและจริยธรรมเข้าด้วยกันได้อย่างเหมาะสม

ที่สำคัญ IESBA ได้ปรับลำดับความสำคัญของงาน โดยเริ่มจากการพัฒนาเอกสารแนะแนวทางที่ไม่เป็นทางการ (Non-Authoritative Material: NAM) ก่อนการยกย่องมาตรฐาน เพื่อสร้างความเข้าใจในระดับปฏิบัติการและลดความซับซ้อนในการตีความ

03

บทบาทที่เปลี่ยนแปลงของ CFO และความท้าทายด้านจริยธรรม

IESBA ได้ศึกษาบทบาทของประธานเจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงิน (CFO) ในภาคธุรกิจ และพบว่า บทบาทดังกล่าวขยายไปไกลกว่าการเงินและบัญชี ครอบคลุมถึงเทคโนโลยี ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ความยั่งยืน และการบริหารความเสี่ยงองค์กร ซึ่งส่งผลให้ CFO ต้องเผชิญแรงกดดันและประเด็นจริยธรรมที่ซับซ้อนมากขึ้น

เพื่อให้ได้มุมมองเชิงลึก IESBA มีแผนจัด Global Roundtables รวมถึงในภูมิภาคเอเชีย เช่น ฮองกง ในช่วงครึ่งแรกของปี 2569 โดยเปิดรับฟังความคิดเห็นจากทั้ง CFO ที่เป็นนักบัญชีและที่ไม่ได้มาจากสายวิชาชีพบัญชี

04

ความยั่งยืนและการให้ความเชื่อมั่นด้านความยั่งยืน

ในด้านความยั่งยืน IESBA ยังคงติดตามการนำ มาตรฐานจรรยาบรรณระหว่างประเทศ สำหรับการให้ความเชื่อมั่นด้านความยั่งยืน (IESSA) ไปใช้จริง ผ่านกลไกของกลุ่มที่ปรึกษา ด้านการติดตามการนำไปใช้และผลกระทบของมาตรฐาน (IIMAG) เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อปัญหาเชิงปฏิบัติได้อย่างทันท่วงที

ประเด็นท้าทายที่พบ ได้แก่ ความซับซ้อนของห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) การนำมาตรฐานไปใช้ครั้งแรก และการประเมินความเท่าเทียมกันของกรอบมาตรฐานด้านความยั่งยืนอื่น ๆ ซึ่งล้วนเป็นประเด็นที่นักบัญชีและผู้ให้ความเชื่อมั่นควรติดตามอย่างใกล้ชิด

05

ความเป็นอิสระและประเด็นอุบัติใหม่

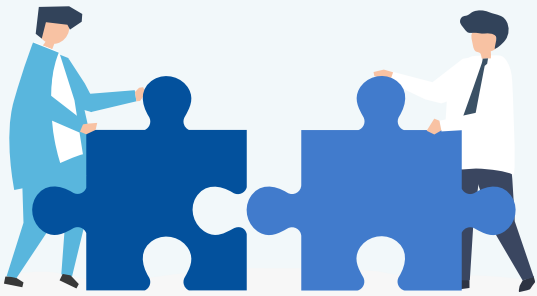
ในประเด็นความเป็นอิสระ IESBA ได้พิจารณารายงานเกี่ยวกับ กองทุนรวมและกองทุนบำเหน็จบำนาญ (CIVs & Pension Funds) และมีมติให้จัดทำเอกสารแนะแนวทางที่ไม่เป็นทางการ (NAM) แทนการแก้ไขประมวลจรรยาบรรณโดยตรง เพื่อช่วยให้การประยุกต์ใช้กรอบแนวคิดเรื่องความเป็นอิสระกับโครงสร้างกองทุนที่ซับซ้อนมีความชัดเจนมากขึ้น

ขณะเดียวกัน IESBA ยังให้ความสนใจกับผลกระทบจาก การลงทุนของกลุ่ม Private Equity ในสำนักงานบัญชี ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อวัฒนธรรมองค์กรและความเป็นอิสระ โดยได้ยกระดับประเด็นนี้เป็นโครงการเฉพาะตั้งแต่ต้นปี 2569

ในด้านเทคโนโลยี IESBA ตระหนักถึงบทบาทของปัญญาประดิษฐ์ (AI) ที่เพิ่มขึ้นในวิชาชีพบัญชี และมีแผนจัดทำแนวปฏิบัติเพื่อช่วยให้นักบัญชีสามารถรักษามาตรฐานจริยธรรมและการใช้ดุลยพินิจของผู้ประกอบวิชาชีพ แม้จะมีการใช้เครื่องมือ AI อย่างแพร่หลาย

06

ความร่วมมือระหว่างประเทศและการขยายการยอมรับมาตรฐาน

สุดท้าย IESBA ได้อนุมัติกรอบความร่วมมือ Partnership Framework เพื่อสร้างเครือข่ายพันธมิตรระดับโลกในการเสริมสร้างศักยภาพและการประสานงานด้านการนำมาตรฐานไปใช้

นอกจากนี้ ยังมีแผนจัดทำข้อมูลสถานะรายประเทศ (Jurisdictional Profiles) สำหรับประเทศและเขตเศรษฐกิจเป้าหมายใหม่ เช่น จีน ฮองกง และตุรกี เพื่อสนับสนุนการยอมรับและการบังคับใช้มาตรฐานจรรยาบรรณในระดับสากล

บทสรุป

การดำเนินงานของ IESBA ในช่วงครึ่งปีหลัง 2568 สะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนผ่านจากการมุ่งออกมาตรฐานใหม่ไปสู่การเสริมสร้างคุณภาพของการนำมาตรฐานไปใช้จริง ควบคู่กับการตอบสนองต่อความท้าทายใหม่ ๆ ทั้งด้านเทคโนโลยี ความยั่งยืน และโครงสร้างธุรกิจ นักบัญชีไทยจึงควรติดตามความเคลื่อนไหวเหล่านี้อย่างใกล้ชิด เพื่อเตรียมพร้อมต่อบทบาทและความรับผิดชอบทางจริยธรรมในอนาคตที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ คณะทำงานศึกษาและปรับปรุงคู่มือประมวลจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ภายใต้คณะอนุกรรมการกำหนดจรรยาบรรณ สภาวิชาชีพบัญชี จะติดตามการดำเนินการของ IESBA เพื่อนำมาเผยแพร่และปรับปรุงคู่มือประมวลจรรยาบรรณของไทยต่อไป

ท่านสามารถศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับด้านจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีได้ที่

<https://acpro-std.tf.ac.or.th/standard/6/จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพ>